

תרשים התמצאות

מראה כללי

סקר טבע עירוני – תל אביב-יפו

אתר 46
פארק בגין מערב

מכלול: בור, ערוץ נחל

תאריך סקירה: 15.4.12, 10.4.12, 18.6.12

גודל מקורב של השטח: 172 דונם

שם הסוקר: ניר מעוז, בועז שחם, ערן בנקר

נ.צ.מ (ישראל חדשה): 180950/666090

רחוב/גבול: פארק דרום. מצפון רח' לבני איתן מדרום: ערוץ נחל איילון

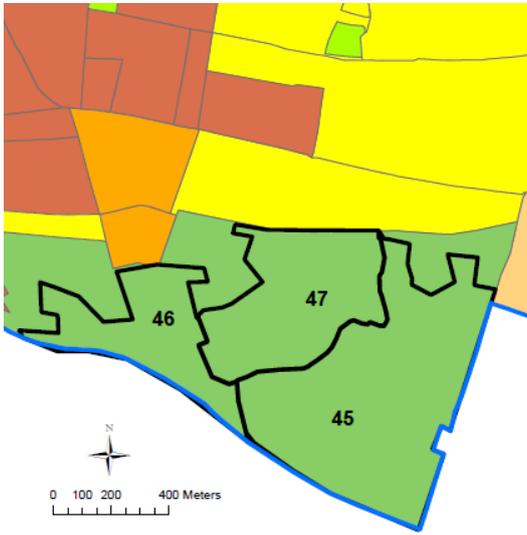
רובע: 9 – מזרח

תאור כללי: חלק מפארק בגין המתאפיין בצמחיית בור צפופה לה חשיבות רבה למגוון בעלי החיים בתחום הפארק בדגש על ציפורים. בדרום השטח עובר ערוץ נחל איילון המהווה ציר ירוק ומסדרון אקולוגי המקשר את שטחי מישור החוף עם השפלה הפנימית והרי יהודה.

מאפייני השטח

אקולוגיה	
בתי גידול	בתי עשבונית, נחל אכזב, צמחיית סבך, בור.
תצורות צומח	בתי עשבונית.
יחידות צומח	צומח רודראלי וסגטאלי חרצית עטורה – ינבוט השדה שעורת התבור – שיבולת שועל
כיסוי צומח (%)	40% - 90%
צומח ייחודי	שנית שוות שינים, דרדר הקורים
בעלי חיים	אזור קינון של מיני ציפורים
חי ייחודי	אתר פעילות של הציפור שיחנית קטנה (לא שכחה) ומינים נוספים.
אתרים חשובים	שטחי בור, ערוץ לח, ערוץ נחל.
חשיבות ברצף-חיבור לאתרים אחרים	גבוהה. חלק מרצף השטחים לאורך אפיק נחל איילון
מינים פולשים	ציפורים: דררה, מאינה, צוצלת. צמחים: וושינגטוניה, שיטה כחלחלה, טבק השיח, אזדרכת, פרקינסוניה שיכנית.
רמת השתמרות השטח	בינונית נמוכה – השטח שימש בעבר לחקלאות, במשך השנים הושלכה בו פסולת רבה. ערוץ נחל הוסדר ונחסם בחלקו המערבי.
פיזי	
קרקע	אלוביום חרסיתי, קרקעות סחף כבדות.
מורפולוגיה	מישור, שיפועים מתונים, תעלות ניקוז חוצות
מורכבות טופוגרפית (מופעי נוף)	בינונית – שטחים מישורים וערוץ נחל

ייעודי קרקע תא/5000

מקרא

- גבול העיר
- אתר

ייעודים תכנית מתאר

- אזור לתכנון בעתיד
- אזור מגורים בבניה מרקמית
- אזור מגורים בבניה נמוכה
- אזור מגורים בבניה נמוכה
- אזור מגורים בבניה רבת קומות
- אזור מוסדות ציבור עירוניים ומטרופוליניים
- אזור מעורב
- אזור פעילות מיוחד
- אזור תעסוקה מטרופוליני
- אזור תעסוקה מקומי
- אזור תעסוקה עירוני
- בית עלמין
- דרך פרברית מהירה
- ים בתחום שיפוט עירוני
- מעגנת נופש ספורט ודיג
- שטח פתוח מטרופוליני
- שטח פתוח מטרופוליני חופי
- שטח פתוח עירוני

שטח בור בו מתקיימות הפרות היוצרות מפגעים חזותיים כגון ערימות פסולת ומערומי עפר.	חזות כללית
אין	תשתיות קולטות קהל

סביבה	
פסולת בניין, מערומי עפר, פגיעה בערוץ הנחל, שריפות.	מפגעים והפרות
בינונית. גבוהה באופן נקודתי	רמת הפרה בשטח (מפגעים)
חלקית. מוסדרת רק להיקף השטח	נגישות
לא בתחום אתר עתיקות	ארכיאולוגיה
בור .	שימושים

ייעודי קרקע עיקריים
 תכנית מתאר ארצית:
 תמ"א 35 – מרקם עירוני, מרקם שמור משולב, רגישות נופית סביבתית גבוהה.
 תכנית מתאר מחוזית (תמ"מ 5):
 שטח פארקים מטרופוליניים.
 תכנית מתאר עירונית (ת"א 5000):
 שטח פתוח מטרופוליני

מסקנות והמלצות

- חשיבות האתר:**
- שטחי בור המהווים אתר פעילות וקינון למגוון מיני ציפורים
 - רצף נרחב של שטח בור וערוץ נחל המהווים בית גידול לבעלי חיים
 - חלק ממסדרון אקולוגי העבור לאורך נחל האיילון.
 - פוטנציאל ליצירת ציר של בתי גידול לחים המקושר לדרום העיר

- שמירה וטיפוח של ערכי טבע קיימים:**
- ממשק לניטור וצמצום אוכלוסיות של מיני צמחים פולשים.
 - הוספת מקווי מים ייעודים לצומח וחי (ללא פעילות ספורט).
 - שמירת רצפים של צומח טבעי
 - פינוי פסולת ומניעת פגיעה בשטח
 - שימור ערוץ מקומי המתנקז לנחל איילון
 - שיקום ושיחזור בתי גידול מערכות אקולוגיות:
 - הגדלת השונות של בתי הגידול – יצירת גושי צומח טבעי
 - שתילת מינים בסכנת הכחדה ושימוש במינים מקומיים בגינון
 - הגדלת מגוון הצמחיה ע"י זריעה של מינים ממשפחות שונות
 - יצירת מחסות ואתרי לינה לבעלי חיים – מחילות מאורות
 - פיזור קופסאות קינון לציפורי שיר
 - יצירת קישור וחיבור איכותי לרצפים באזור מקווה ישראל
 - יצירת בתי גידול מתאימים לדו – חיים ואישו אוכלוסיות טריטון פסים וחפרית מצויה

נתוני הסקר

צומח

תצפיות סקר נוכחי	
שם המין	סטאטוס
אזדרכת מצויה	פולש
אזנב מצוי	
איקליפטוס המקור	

ערוץ נחל איילון

אמיק קוצני	
אמיתה גדולה	
אספסת מצויה	
אסתר מרצעני	
ארבע כנפות מצויות	
ארכובית שבטבטית	
בקבוקון מקומט	
בקה צרפתית	
בקה שעירה	
ברומית אזמלנית	
ברומית ספרדית	
גדילן מצוי	
גומא הפקעים	
גזיר מזיק	
גזר קיפח	
דגנין מצוי	
דטורה נטוית-פרי	
אנדמי	דרדר הקורים
	הגה מצוי
פולש	ושינגטוניה חוטית
	זון אשון
	זקנן שעיר
	חבלבל השדה
	חוח עקוד
	חלמית מצויה
	חמציץ נטוי
	חסת המצפן
	חפורית מוזרה
	חרדל השדה
	חרדל לבן
	חרצית עטורה
פולש	טבק השיח
	טיון דביק
	יבלית מצויה
	ינבוט השדה
	ירבוז שרוע
	כף-אווז האשפות
	כף-אווז לבנה
	כרבולת מצויה
	כשות השדה
	לוטוס מצוי
	לחך אזמלני
	לפתית מצויה
	מעוג אפיל
	מקור-חסידה חלמיתי

ערוץ ניקוז לח החוצה את שטחי הבור.

מרגנית השדה
מרור הגינות
נירית הקמה
נשרן צפוף
עולש מצוי
עוקץ העקרב אירופי
פרסה דלת-תרמילים
פרקינסוניה שיכנית
פולש
צלף קוצני
צנון מצוי
קורטם דק
קחווץ מצוי
קייצת קנדית
קיקיון מצוי
פולש
קנה מצוי
רב-פרי מצוי
שברק דביק
שברק מלבין
שברק משובל
שברק סיצילי
שומר פשוט
שיבולת-שועל מתפרקת
שיבולת שועל נפוצה
שיטה כחלחלה
פולש
שלמון יפואי
שעורת העכבר
שעורת התבור
סביון אביבי
חבלבל שעיר
בוצין מפורץ
ברקן סורי

בעלי חיים

מין	עופות
ירקון	דירוג הספר האדום
אנפת לילה	LC
אנפית בקר	LC
ברווז מוסקובי (ברבר)	מין פולש
ברכיה	NT
בז מצוי	LC
סופית	LC
אגמית מצויה	NT
סיקסק	LC
יונת בית	מין מבוית

LC	תור צווארון
NT	תור מצוי
מין פולש	צוצלת
LC	סיס חומות
NT	שלדג לבן-חזה
מין פולש	דררה מצויה
NT	עפרוני מצויץ
LC	סנונית רפתות
LC	בולבול צהוב-שת
LC	פשוש
LC	שיחנית קטנה
LC	ירגזי מצוי
LC	צופית בוהקת
LC	קאק
LC	עורב אפור
מין פולש	מאינה מצויה
LC	דרור הבית
NT	חוחית

יונקים

שם המין	סטאטוס
קיפוד מצוי	LC
עטלף פירות	LC
עטלפון לבן שוליים	LC
עטלפי חרקים ?	
עכבר מצוי	LC
חולד	LC
נמיה	LC
חדף לבן שיניים	LC
חדף זעיר	LC
חולדה מצויה	LC
נברן שדות	LC

זוחלים

מין	דירוג ספר אדום	סיכוי לנוכחות המין
צב יבשה מצוי	VU - עתידו בסכנה	גבוה
זיקית ים- תיכונית	LC - לא בסיכון	גבוה
חרדון מצוי צפוני	LC - לא בסיכון	גבוה
צב ביצות	LC - לא בסיכון	גבוה
קמטון	NT - בסיכון נמוך	בינוני
שנונית שפלה	CR - בסכנת הכחדה חמורה	נמוך
שממית בתים	LC - לא בסיכון	גבוה

מניפית מצויה	LC - לא בסיכון	גבוה
שממית עצים	LC - לא בסיכון	נמוך
ישימונית מצויה	LC - לא בסיכון	נמוך
חומט גמד	LC - לא בסיכון	גבוה
חומט פסים	LC - לא בסיכון	גבוה
נחושית עינונית	LC - לא בסיכון	גבוה
נחושית נחשונית	VU - עתידו בסכנה	בינוני
חומט מנומר	LC - לא בסיכון	גבוה
נחשיל מצוי	LC - לא בסיכון	גבוה
חנק	LC - לא בסיכון	גבוה
שלוך טלוא ראש	LC - לא בסיכון	בינוני
שחור ראש	LC - לא בסיכון	גבוה
זעמן זיתני	LC - לא בסיכון	גבוה
זעמן שחור	LC - לא בסיכון	גבוה
זעמן מטבעות	LC - לא בסיכון	גבוה
נחש מים	NT - בסיכון נמוך	בינוני
עין חתול חברבר	LC - לא בסיכון	בינוני
ארבע-קו מובהק	LC - לא בסיכון	בינוני
תלום-קשקשים מצוי	LC - לא בסיכון	גבוה
מחרוזן "האוכפים"	VU - עתידו בסכנה	נמוך
צפע מצוי	LC - לא בסיכון	נמצא

מידע נוסף

השטח נדגם במסגרת סקר ציפורים מפורט לפארק אריאל שרון⁷.
בסקר תועדו 100 מינים בתחום שטחי הבור מכלל 155 שנצפו
בסקר. להלן פירוט מינים עיקרים בכלל הסקר:

שם המין	סטטוס	הערות
בז נודד	נדיר	מקנן באזור
עיט ניצי	נדיר	חולף
תורית זנבנית	נדיר	חולף
חנקן חיוור	נדיר	חולף
חטפית גמדית	נדיר	חולף
זרון שדות	נדיר	חולף
בז ערב	נדיר	חולף
נץ קצר אצבעות	נדיר	חולף
עיט צפרדעים	נדיר	חולף
כחל	נדיר	חולף
ברכיה		חולף
שרשיר		חולף
אגמיה		חולף
אנפת לילה		חולף
אנפית בקר		חולף
אנפה אפורה		חולף
ליבנית גדולה		חולף
ליבנית קטנה		חולף
לבן חזה		מקנן
חוגלה		מקנן

מקנן	כרוון
מקנן	חוחית
מקנן	שיחנית קטנה
מקנן	נדיר
חולף	ירגזי מצוי
מקנן	תור מצוי
חולף	נחליאלי לבן
מקנן	שלדג לבן חזה
חולף	פרוש מצוי
מקנן	שחרור
מקנן	ירקון
מקנן	סבכי שחור ראש
מקנן	תור צווארון
מקנן	קוקיה מצוייצת
מקנן	בז עצים
מקנן	ינשוף עצים
מקנן	נקר סורי
מקנן	חוחית
מקנן	בז מצוי
מקנן	סנונית רפתות
מקנן	קנית קטנה
מקנן	פרפור עקוד
מקנן	ברכיה
מקנן	סופית
מקנן באזור	נץ מצוי
מקנן באזור	חנקן אדום ראש
מקנן באזור	סנונית מערות

יונקים שנצפו בעבר במרחב: חתול בר, חתול ביצות, סמור, שועל מצוי, תן זהוב, גירית מצויה.

תרשים בתי גידול וערכי טבע

מקרא

- בית גידול
- בור
- ערוץ לח
- ערוץ ניקוז
- מופר
- נחל איתן
- ערך טבע
- גבול אתר

